

Bożena Sowa

Wydział Ekonomii

Uniwersytet Rzeszowski

Analiza struktury budżetu jednostek samorządu terytorialnego ze szczególnym uwzględnieniem dochodów własnych na przykładzie gminy Biłgoraj

Wstęp

Gmina stanowi podstawową jednostkę samorządu terytorialnego (JST), wykonując zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność.

Budżet JST (w tym gminy) jest rocznym planem dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów. Dochodami budżetu są środki publiczne pobierane bezzwrotnie przez JST od podmiotów gospodarczych oraz osób fizycznych, jak również środki otrzymane z budżetu państwa – subwencje i dotacje, które mogą być przeznaczone na wydatki publiczne oraz rozchody.

Sposób gromadzenia środków publicznych z poszczególnych tytułów określa ją odrębne ustawy. Są to przede wszystkim akty prawne dotyczące podatków, opłat i innych danin publicznych¹.

System dochodów jednostek samorządu terytorialnego powinien być stabilny, a osiągnięcie tej stabilizacji jest możliwe przez przestrzeganie konstytucyjnej zasady – wynikającej z art. 167 ust. 3 Konstytucji RP – wprowadzającej nakaz ustawowej regulacji źródeł ich dochodów².

Dochody własne jednostki samorządu terytorialnego – cel i metody badań

Z punktu widzenia samodzielności jednostki samorządu terytorialnego istotne znaczenie ma podział dochodów na tzw. własne (zwyczajne), tj. dochody przyznawane jej ustawowo na czas nieokreślony, oraz te, które nie mają stałego

¹ B. Brzeziński, W. Matuszewski, W. Morawski, A. Olesińska, Prawo finansów publicznych, Wydawnictwo „Dom Organizatora”, Toruń 2000, s. 48.

² Samorządowy poradnik budżetowy na 2002 rok, praca zbiorowa pod red. W. Miemieć i B. Cybulskiego, Międzykomunalna Spółka Akcyjna MUNICIPALUM, Warszawa 2002, s. 110–111.

charakteru (nadzwyczajne) i nie pochodzą z własnej działalności tej jednostki. Dochody są określone w ustawie³, która definiuje zasady gromadzenia dochodów, zasady i tryb ustalania oraz przekazywania jst subwencji i dotacji.

W terminologii konstytucyjnej dochodami własnymi gmin nazywa się wszystkie dochody, których źródłem nie jest budżet państwa. Do tej zróżnicowanej grupy zalicza się⁴:

- podatki przyznane gminom jako dochody własne,
- udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych,
- opłaty przyznane gminom jako ich dochody własne,
- dochody z majątku gmin,
- inne dochody należne gminom na podstawie odrębnych przepisów.

Do podatków samorządowych (lokalnych) można zaliczyć m.in. podatki: od nieruchomości, rolny i leśny. W odniesieniu do nich gmina ma nie tylko prawo do 100% wpływów, ale również sprawuje władztwo podatkowe, co oznacza prawo podejmowania decyzji w sprawach tych podatków⁵. W źródłach dochodów własnych wymienia się również opłaty, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego⁶. Zalicza się do nich m.in. opłatę targową, skarbową i miejscową. Poza tym gmina pobiera liczne opłaty wynikające z ustaw szczególnych o małym znaczeniu fiskalnym. Są to opłaty: planistyczna, za wpis do ewidencji działalności gospodarczej, z tytułu eksploatacji środowiska, za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, za świadectwo pochodzenia zwierząt, łowiecka, adiaczeńska i inne⁷.

Celem przedstawionych badań jest analiza struktury budżetu gminy Biłgoraj za lata 2006–2008, ze szczególnym uwzględnieniem dochodów własnych. Zasadnicza uwaga została poświęcona określeniu roli i pozycji dochodów własnych (zwłaszcza z tytułu podatków i opłat lokalnych) w strukturze budżetu tej jednostki samorządowej.

Publikacja została przygotowana na podstawie analizy sprawozdań RB 27S z wykonania planu dochodów budżetowych gminy Biłgoraj, analizy materiałów wewnętrznych jednostki, aktów normatywnych z dziedziny finansów publicznych oraz prawa podatkowego.

³ Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2008 r. Nr 88, poz. 53 z późn. zm.).

⁴ W. Misiąg, *Budżet gminy dla praktyków*, Wydawnictwo Samorządu Terytorialnego MUNICIPIUM S.A., Warszawa 2004, s. 34.

⁵ Tamże, s. 35.

⁶ Dz.U. z 2008r. Nr 88, poz. 53 z późn. zm.

⁷ A. Miszczuk, M. Miszczuk, K. Żuk, *Gospodarka samorządu terytorialnego*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2007, s. 82.

Analiza dochodów własnych gminy Biłgoraj z tytułu podatków i opłat za lata 2006–2008 – wyniki badań

Budżet gminy – uwagi ogólne

Jednostki samorządu terytorialnego – w świetle postanowień Konstytucji RP – powinny być wyposażone w odpowiednie udziały w dochodach publicznych, tzn. umożliwiające im wykonywanie zadań własnych⁸.

Gmina Biłgoraj boryka się z wieloma poważnymi problemami rozwojowymi, które są jednak typowe dla większości gmin wiejskich w Polsce i dotyczą głównie słabego rozwoju podstawowej infrastruktury technicznej oraz niskiej jakości lub małej ilości kapitału ludzkiego. Czynniki te mają decydujący wpływ na słabo funkcjonującą gospodarkę lokalną, zdominowaną w dużym stopniu przez rozdrobnione i niedochodowe rolnictwo oraz słabo rozwiniętą działalność pozarolniczą.

W badanym okresie czasu dochody budżetu gminy rosły odpowiednio: o 11,84% w 2006 r., 18,2% w 2007 r. i 13,8% w 2008 r. w stosunku do roku poprzedniego. W analizowanych latach można zaobserwować wzrost dochodów gminy Biłgoraj, jednakże głównymi składnikami dochodów były wpływy z subwencji (56,3%) i dotacje celowe z budżetu państwa (17,8%)⁹.

Dochody własne stanowiły 22,6% i ich udział w dochodach ogółem nieznacznie rósł. Pomimo obserwowanego wzrostu dochodów w budżecie gminy, ich wielkość w przeliczeniu na jednego mieszkańca pozostawała nadal niska i kształtowała się na poziomie około 1780 zł (około 84% średniej dla województwa)¹⁰.

Wydatki budżetu gminy w badanych latach kształtowały się na poziomie wzrostu o 17,3% w 2006 r., 9,09% w 2007 r. i 24,7% w 2008 r., w stosunku do roku poprzedniego. Stosunkowo niekorzystnie kształtuje się struktura wydatków w budżecie gminy – szacuje się, że ponad 70% wydatków stanowiły wydatki bieżące. Zdolność gminy do inwestowania uzależniona jest głównie od wielkości dochodów oraz struktury wydatków w jej budżecie; możliwości finansowania inwestycji i rozwoju gminy Biłgoraj były więc ograniczone.

Wpływy z podatków

Najważniejszym podatkiem lokalnym, z punktu wydajności fiskalnej, jest podatek od nieruchomości, opodatkowaniem nim podlegają budynki i ich części,

⁸ Samorządowy poradnik budżetowy na 2002 rok, praca zbiorowa pod red. W. Miemiec i B. Cybulskiego, Międzykomunalna Spółka Akcyjna MUNICIPALUM, Warszawa 2002, s. 110.

⁹ Wartość średnia dla badanego okresu

¹⁰ Opracowanie własne na podstawie uchwał budżetowych gminy za lata 2005–2008.

budowle lub ich części związane z działalnością gospodarczą (ale nie rolniczą i leśną) oraz grunty.

Drugim, obciążającym grunty, podatkiem o charakterze lokalnym w gminie jest podatek rolny. Zgodnie z ustawą o podatku rolnym z dnia 15 listopada 1984 r., opodatkowaniu podlegają użytki rolne, na które składają się grunty orne, łąki i pastwiska, sady, grunty pod stawami, z wyjątkiem gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż rolnicza.

Kolejny wpływ podatkowy do budżetu gminy stanowi podatek leśny¹¹, który – w przeciwieństwie do większości gmin w Polsce – w gminie Biłgoraj stanowi znaczące źródło dochodu. W swojej konstrukcji jest podobny do podatku rolnego, z tym że przedmiotem podatku leśnego są lasy¹².

Innym – nieco mniej znaczącym dla budżetu gminy Biłgoraj – dochodem własnym jest podatek od środków transportowych uregulowany w ustawie z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych¹³. Należy podkreślić, że od 1998 r. przedmiot tego podatku został ograniczony do kilku rodzajów środków transportowych, co spowodowało znaczne zmniejszenie jego udziału w dochodach samorządowych. Taki stan obserwuje się również w badanej gminie (tab. 1).

Do podatków lokalnych, których stawki regulowała gmina, należał również podatek od posiadania psów¹⁴. W podatku tym funkcjonowały zwolnienia ustawowe, ponadto samorząd gminny mógł wprowadzić inne zwolnienia o charakterze przedmiotowym. Ze względu na znikome wpływy z tego tytułu badania gmina nie uchwaliła tego podatku.

Karta podatkowa jest zryczałtowaną formą podatku dochodowego od osób fizycznych i spółek cywilnych prowadzących niektóre rodzaje działalności usługowej, usługowo-wytwórczej, handlowej, transportowej, rozrywkowej, gastronomicznej i innej określonej w przepisach ustawy¹⁵. Wysokość stawki karty podatkowej jest uzależniona od rodzaju prowadzonej działalności, liczby zatrudnionych pracowników i liczby mieszkańców miejscowości, w której prowadzona jest działalność¹⁶.

Podatek od spadków i darowizn to podatek majątkowy, którego podatnikami są wyłącznie osoby fizyczne. Zakres przedmiotowy opodatkowania obejmuje nabycie własności rzeczy i praw majątkowych w drodze spadku i darowizny,

¹¹ Ustawa z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz.U. z 2002 r. Nr 200, poz. 1682 z późn. zm.).

¹² Art. 1 ustawy o podatku leśnym.

¹³ Dz.U. z 2006 r. Nr 121, poz. 844 z późn. zm.

¹⁴ W latach 2006–2007 podatek od posiadania psów, 2008 r. – opłata od posiadania psa.

¹⁵ Ustawa z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz.U. Nr 144, poz. 930 z późn. zm.).

¹⁶ Samorządowy poradnik budżetowy na 2002 rok, praca zbiorowa pod red. W. Miemiec i B. Cybulskiego, Międzykomunalna Spółka Akcyjna MUNICIPALUM, Warszawa 2002, s. 116.

nabycie praw do wkładu oszczędnościowego na podstawie dyspozycji posiadacza wkładu złożonej na wypadek śmierci. Wysokość podatku jest uzależniona od stosunku pokrewieństwa, jaki łączył podatnika ze spadkodawcą lub darczyńcą. Podatników podzielono w związku z tym na trzy grupy podatkowe. Dla każdej grupy podatkowej ustalono odrębną skalę podatkową, z progresywnymi stawkami podatkowymi. Opodatkowaniu podlega tzw. czysta wartość – po potrąceniu długów i ciężarów. Zwolniono lub wyłączono z opodatkowania podatkiem od spadków i darowizn m.in. nabycie praw do gospodarstwa rolnego, nabycie w drodze spadku budynków mieszkalnych nadanych na podstawie przepisów o osadnictwie rolnym, nabycie w drodze spadku przedmiotów wyposażenia mieszkania, zabytków ruchomych, nabycie przez małżonka lub zstępnych zakładu wytwórczego, budowlanego, handlowego, usługowego lub jego części. Zwolnienia są z reguły uwarunkowane, np. przynależnością nabywcy do określonej grupy podatkowej, kontynuowaniem działalności przez określony czas, powstrzymaniem się od zbycia nabytych składników majątkowych¹⁷.

Podatek od czynności cywilnoprawnych obciąża czynności wymienione w ustawie (m.in. umowy sprzedaży, zamiany, pożyczki, poręczenia, darowizny, dożywocia, o dział spadku, spółki, a także zmiany umów, orzeczenia sądów, ugody). Obowiązek zapłaty tego podatku ciąży na stronach czynności cywilnoprawnych i spółkach mających osobowość prawną. Podstawę opodatkowania stanowi, w zależności od czynności cywilnoprawnej, cena sprzedaży, wartość rynkowa rzeczy lub praw majątkowych, wartość świadczeń. Stawki podatku są stawkami procentowymi i zostały określone w ustawie¹⁸.

Wpływy dochodów z poszczególnych rodzajów podatków za lata 2006–2008 do budżetu gminy Biłgoraj zamieszczono w tabeli 1.

Tabela ta ukazuje strukturę wpływów z poszczególnych podatków według ich wielkości. Najbardziej dochodowym podatkiem w gminie Biłgoraj jest podatek od nieruchomości, którego udział – w analizowanym okresie stale wzrastał. Było to spowodowane wpływami m.in. z nieruchomości, w których była prowadzona działalność gospodarcza, zwłaszcza przez MSP. W dalszej kolejności we wpływach budżetowych uplasowały się: podatek leśny i podatek rolny. Wpływ na taką sytuację miał fakt, że tereny gminy w przeważającej części mają charakter rolno-leśny. Obserwuje natomiast się spadek udziału podatku zryczałtowanego (karta podatkowa), co jest spowodowane również tym, że przedsiębiorcy wybierają zasady ogólne opodatkowania.

¹⁷ Samorządowy poradnik budżetowy na 2002 rok, praca zbiorowa pod red. W. Miemieć i B. Cybulskiego, Międzykomunalna Spółka Akcyjna MUNICIPALUM, Warszawa 2002, s. 117.

¹⁸ Samorządowy poradnik budżetowy na 2002 rok, praca zbiorowa pod red. W. Miemieć i B. Cybulskiego, Międzykomunalna Spółka Akcyjna MUNICIPALUM, Warszawa 2002, s. 117.

Tabela 1

Wpływy z podatków do budżetu gminy Biłgoraj w latach 2006–2008 (w tys. zł)

Rodzaje podatków	Lata 2006–2008			\bar{X}
	2006	2007	2008	
Podatek od nieruchomości	1 787,8	1 863,5	1 900,6	1 850,6
Podatek leśny	275,2	275,0	384,6	311,6
Podatek rolny	171,3	205,3	280,5	219,0
Podatek od środków transportowych	200,8	233,9	193,5	209,4
Podatek od czynności cywilnoprawnych	80,4	99,6	139,0	106,3
Karta podatkowa	15,8	16,8	12,9	15,2
Podatek od spadków i darowizn	10,3	8,0	10,2	9,5
Podatek od posiadania psów (od 01.01.2008 r. – opłata od posiadania psów)	0,00	0,00	0,00	0,00
Razem:	2 541,6	2 702,1	2 921,3	2 721,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych RB 27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostek samorządu terytorialnego za lata 2006–2008.

Ze względu na wiele zwolnień ustawowych (m.in. rolnicy) oraz niewielkie wpływy z tego tytułu w gminie nie uchwalano podatku od posiadania psów (od 01.01.2008 r. – opłata z tytułu posiadania psa).

Udział podatków w dochodach gminy kształtował się następująco: 2006 r. – 12,6%, 2007 r. – 11,0%, 2008 r. – 10,3%. Należy podkreślić, że w gminie dominuje rolnictwo i leśnictwo, co w konsekwencji wiąże się z niewielkimi wpływami budżetowymi.

Wpływy z opłat lokalnych

W art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w źródłach dochodów własnych gminy wymienione są wpływy z opłat¹⁹: opłaty skarbowej, targowej, miejscowej, uzdrowskiej i od posiadania psa, eksploatacyjnej, innych, stanowiących dochody gminy, uiszczanych na podstawie odrębnych przepisów.

Poza tym gmina pobiera liczne opłaty wynikające z ustaw szczególnych o małym znaczeniu fiskalnym. Są to opłaty: planistyczna, za wpis do ewidencji działalności gospodarczej, z tytułu eksploatacji środowiska, za korzystanie

¹⁹ Dz.U. z 2008 r. Nr 88 poz. 539 z późn. zm.

z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, za świadectwo pochodzenia zwierząt i inne²⁰.

Obowiązek zapłaty opłaty skarbowej od czynności urzędowych powstaje z chwilą dokonania zgłoszenia lub złożenia wniosku o dokonanie czynności urzędowej, z chwilą złożenia wniosku o wydanie zaświadczenia, z chwilą złożenia wniosku o wydanie zezwolenia (pozwolenia, koncesji).

Innym dochodem gmin jest opłata eksploatacyjna. Gmina otrzymuje tylko 60% tej opłaty, pozostała część stanowi dochód Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Pobierana jest od podmiotów, które wydobywają kopaliny na podstawie posiadanych koncesji, prowadzą działalność w zakresie poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin, bezzbiornikowo magazynują substancje w górotworze²¹.

Opłatę targową opłacają osoby fizyczne, prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, dokonujące sprzedaży na targowiskach²².

Opłata miejscowa pobierana jest od osób fizycznych przebywających dłużej niż dobę w celach turystycznych, wypoczynkowych lub szkoleniowych w miejscowościach, które mają status obszaru ochrony uzdrowiskowej lub ko-

Tabela 2

Wpływy z opłat do budżetu gminy Biłgoraj w latach 2006–2008 (w tys. zł)

Rodzaje podatków	Lata 2006–2008			\bar{X}
	2006	2007	2008	
Opłata za wydanie zezwolenia na sprzedaż alkoholu	79,8	83,7	76,6	80,0
Opłata eksploatacyjna	7,3	20,3	22,7	16,8
Pozostałe opłaty lokalne	15,7	10,6	25,4	17,2
Opłata skarbowa	12,3	20,6	17,7	16,9
Opłata targowa	0,00	0,00	0,00	0,00
Opłata miejscowa	0,00	0,00	0,00	0,00
Razem	115,1	135,2	142,4	130,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych RB 27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostek samorządu terytorialnego za lata 2006–2008.

²⁰ A. Miszczuk, M. Miszczuk, K. Żuk, Gospodarka samorządu terytorialnego, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2007, s. 82.

²¹ A. Miszczuk, M. Miszczuk, K. Żuk, Gospodarka samorządu terytorialnego, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2007, s. 82.

²² A. Miszczuk, M. Miszczuk, K. Żuk, Gospodarka samorządu terytorialnego, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2007, s. 83.

rzystne właściwości klimatyczne, bądź krajobrazowe oraz warunki umożliwiające pobyt w tych celach²³.

Wpływy dochodów z poszczególnych rodzajów opłat za lata 2006–2008 do budżetu gminy Biłgoraj zamieszczono w tabeli 2.

Z tabeli tej wynika, że opłaty targowa i miejscowa nie występowały w budżecie gminy Biłgoraj w badanych latach. Największe dochody wpływały z opłaty za zezwolenie na sprzedaż alkoholu.

Najbardziej dochodową opłatą w budżecie gminy Biłgoraj była opłata za wydanie zezwolenia na sprzedaż alkoholu. Utrzymała się w badanych latach na zbliżonym poziomie, natomiast opłata eksploatacyjna, z wyjątkiem 2006 r., była wielkością o tendencji rosnącej.

Do pozostałych opłat lokalnych można zaliczyć opłatę za wpis i zmianę wpisu do rejestru ewidencji działalności gospodarczej oraz opłatę za wydanie wypisu i wyrysu z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dochody z tytułu opłat lokalnych pobieranych na podstawie odrębnych ustaw w budżecie gminy Biłgoraj stanowiły znikomy procent – w całym badanym okresie nie przekroczyły wartości 0,5% w dochodach gminy.

Wnioski

Gmina Biłgoraj, podobnie jak większość gmin wiejskich w Polsce, cechuje się niskim poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego, na co składają się m.in. słaby rozwój infrastruktury oraz niska jakość kapitału ludzkiego.

Gmina dysponuje jednak znaczącymi atutami, które – jeśli zostaną we właściwy sposób wykorzystane – mogą doprowadzić do uruchomienia pozytywnych mechanizmów jej rozwoju. Atuty te to przede wszystkim czysta woda i różnorodna przyroda, dostępność terenów pod działalność gospodarczą i budownictwo mieszkaniowe.

W całym analizowanym okresie gmina osiągała deficyt budżetowy, co zdecydowanie ograniczało jej możliwości w podejmowaniu decyzji prorozwojowych; fakt ten potęgowany był również tym, że głównymi składnikami dochodów gminy były wpływy z subwencji i dotacji celowych z budżetu państwa. Taka sytuacja powodowała uzależnienie gminy od środków finansowych z budżetu centralnego, a co za tym idzie, ograniczała możliwości podejmowania decyzji finansowych.

²³ A. Miszczuk, M. Miszczuk, K. Żuk, *Gospodarka samorządu terytorialnego*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2007, s. 83.

Kluczem do zmiany niekorzystnej sytuacji w gminie Biłgoraj powinno być przede wszystkim ukierunkowanie działań na poprawę efektywności lokalnej gospodarki²⁴.

Literatura

- BRZEZIŃSKI B., MATUSZEWSKI W., MORAWSKI W., OLESIŃSKA A.: *Prawo finansów publicznych*. Wyd. Dom Organizatora, Toruń 2000.
- MISIAĞ W., *Budżet gminy dla praktyków*. Wydawnictwo Samorządu Terytorialnego MUNICIPIUM S.A., Warszawa 2004.
- MISZCZUK A., MISZCZUK M., ŻUK K.: *Gospodarka samorządu terytorialnego*. Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2007.
- Samorządowy poradnik budżetowy na 2002 rok*, praca zbiorowa pod red. W. Miemiec i B. Cybulskiego. Międzykomunalna Spółka Akcyjna MUNICIPALUM, Warszawa 2002.
- Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2006 r. Nr 121, poz. 844 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz.U. Nr 144, poz. 930 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz.U. z 2002 r. Nr 200, poz. 1682 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 13 listopada 2003r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2008 r. Nr 88, poz. 53 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2005 r., Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.).
- Prawne i finansowe aspekty funkcjonowania samorządu terytorialnego*, praca zbiorowa pod red. S. Dolaty. Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, Opole 2000.

An analysis of the local self-government budget structure with the particular emphasis on own income (for instance of Biłgoraj community)

Abstract

The local self-government unit's budget is an annual plan of incomes and expenses as well as revenues and expenditures of this unit. It is passed in the form of a budget resolution on a budget year, and provides the basis of the financial management.

²⁴ Prawne i finansowe aspekty funkcjonowania samorządu terytorialnego, praca zbiorowa pod red. S. Dolaty, Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, Opole 2000, s. 127.

The budget incomes of the local self-government are public funds irreclaimable levying from a business entity and a natural person by the self-government unit, as well as the funds received from the State Budget i.e. subsidies and grants, which may be earmarked as the public expenses and expenditures.

The purpose of this article is to analyze the structure and the growth of Biłgoraj community's own revenues for years 2006–2008, with the particular emphasis on the revenues from the local taxes and charges.